

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/429/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113237607
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Potocký
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5113237607.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Františka Potockého a členov senátu JUDr. Táne Rapčanovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, v právnej veci navrhovateľky: S. E., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXXX/XX, L., proti odporcovi: Ing. Y. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ul. X. S. XXX, H. J. S., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 17C/301/2013-51 zo dňa 30. apríla 2014, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom návrh navrhovateľky o určenie, že podiel 2309/10000 v nehnuteľnosti KNC parc. č. 2318/2 zastavané plochy a nádvoria o výmere 9675 m² nachádzajúca sa v kat. území H. J. S., zapísaná na liste vlastníctva č. XXXX, patrí v celosti do dedičstva po neb. S. H., rod. E., v celom rozsahu zamietol (výrok I.) a vyslovil, že odporcovi náhradu trov konania nepriznáva (výrok II.).

Z odôvodnenia vyplýva, že okresný súd sa v prvom rade zaoberal otázkou úplnosti a správnosti okruhu účastníkov konania. Aktívnu legitimáciu navrhovateľky mal súd nesporne zistenú a preukázanú s tým, že ide o závetnú dedičku v podiele 1, avšak zo zákona prichádza do úvahy aj synovec a netere poručiteľky a závetný dedič S. S. v podiele 1, ktorá skutočnosť vyplýva z dedičského rozhodnutia v dedičskej veci po poručiteľke D 1793/2002, Dnot 263/02. V danom prípade účastníkmi konania o určenie predmetu dedičstva mali byť aj títo ostatní dedičia, ktorí však účastníkmi konania neboli. Rozhodnutie súdu o tom, či určitá vec patrí do dedičstva sa musí vzťahovať na všetkých dedičov a keďže neboli ostatní dedičia poručiteľky v návrhu označení, súd z dôvodu nedostatku vecnej legitimácie (neúplný okruh účastníkov) návrh zamietol. Mal zato, že v danej veci ide v podstate o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a vyriešenie tejto otázky sa dotýka spoločných práv a povinností všetkých účastníkov konania o dedičstve. Predmetné konanie môže preto splniť svoj účel len vtedy, ak sporná otázka, t.j. či nehnuteľná vec patrí do dedičstva, je vyriešená rozsudkom, ktorého výrok by bol záväzný pre všetkých účastníkov dedičského konania. V konaní pred súdom preto treba podľa povahy veci považovať týchto účastníkov za nerozlučných spoločníkov v zmysle ust. § 91 ods. 2 O. s. p., vychádzajúc aj z ustálenej súdnej praxe (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/222/2010 zo dňa 14.03.2011), pre odklon od ktorej nevidel prvostupňový súd dôvod.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej O. s. p.) a odporcovi ako úspešnému účastníkovi konania náhradu trov konania nepriznal, pretože si náhradu trov konania neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie navrhovateľka, ktorá žiadala rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Odvolanie odôvodnila tým, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.). Mala zato, že v danom prípade bol dôvod pre odchýlenie sa doterajšej súdnej praxe pri posudzovaní vecnej legitímácie. V prípade vyhovenia žalobe by muselo prebehnúť dodatočné prejednanie dedičstva, v rámci ktorého by boli účastníkmi zákonní a zvätní dedičia. Navrhovateľka sa nedomáha určenia vlastníckeho práva pre seba, ani pre iných zákonných či zvätných dedičov. V prípade dodatočného prejednania dedičstva má zákonný aj zvätný dedič procesné práva a povinnosti, teda rozhodnutím v prejednávanej veci by neboli ukrátení na svojich právach ako účastníci dodatočného dedičského konania.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľky, ktoré mu bolo riadne doručené, písomne nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. O. s. p.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, podľa § 212 ods. 1 O. s. p. preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p. za použitia § 156 ods. 3 O. s. p.), podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil z nasledovných dôvodov:

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že okresný súd v prejednávanej veci zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, na podklade vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednanú vec aj správne právne posúdil. Nakoľko i odôvodnenie písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku je v podstatných bodoch vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 157 ods. 2 O. s. p., odvolací súd podľa § 219 ods. 2 O. s. p. konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje.

Odvolacie námietky navrhovateľky nepovažuje odvolací súd za dôvodné. Predpokladom úspešnosti žaloby o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je sú po procesnej stránke skutočností, že účastníci majú vecnú legitímáciu a že na určenie je naliehavý právny záujem. Vecná legitímácia v konaní (aktívna alebo pasívna) predstavuje hmotnoprávny vzťah účastníka konania k prejednávanej veci, a má ju iba ten, kto je subjektom hmotnoprávneho vzťahu, o ktorom sa v konaní rozhoduje. Okruh účastníkov v sporovom konaní tvoria navrhovateľ a odporca, tí ktorých za účastníkov považuje zákon a napokon okrem navrhovateľa aj tí, o ktorých právach a povinnostiach sa má konať. Občiansky súdny poriadok v § 91 rozlišuje dva druhy spoločenstva účastníkov, a to tzv. samostatné spoločenstvo v ods. 1 a spoločenstvo nerozlučné v ods. 2. O nerozlučné spoločenstvo podľa § 91 ods. 2 O.s.p. ide všade tam, kde sa účinok a dôsledok rozsudku vzťahuje na všetkých účastníkov (spoločníkov), teda tam, kde podľa hmotného práva je právo alebo povinnosť, o ktoré v konaní ide nedeliteľnej povahy. Ide tu zároveň o nútené spoločenstvo. V takýchto prípadoch je treba vydať ohľadom všetkých spoločníkov jediný rozsudok. Jedná sa o vymedzený okruh osôb, ktorým v konaní patrí tzv. vecná legitímácia, ktorá zakladá hmotnoprávnu zodpovednosť, či na strane navrhovateľov alebo odporcov. Nesprávny, resp. neúplný okruh účastníkov má za následok nedostatok vecnej legitímácie, pre ktorú nie je možné žalobe vyhovieť. Určovací návrh spočívajúci v tom, že vec (hnutelná alebo nehnuteľná) patrí do dedičstva po poručiteľovi, a teda že ju poručiteľ vlastnil v okamihu svojej smrti, môže uplatňovať (je vecne legitímovaný) len ten, koho práv a povinností sa takéto určenie týka. Takouto osobou môže byť len ten, kto je poručiteľovým dedičom, prípadne jeho právnym nástupcom. V zmysle § 460 Občianskeho zákonníka sa dedičstvo nadobúda smrťou poručiteľa. K nadobudnutiu dedičstva však nedochádza len na základe smrti poručiteľa. Dedičstvo po poručiteľovi musí byť súdom prejednané a rozhodnuté, konanie o dedičstve začína aj bez návrhu a v konaní o dedičstve musí byť prejednaný tiež majetok, ktorý nebol známy pri pôvodnom prejednaní a rozhodnutí o dedičstve. Podľa rozhodnutia súdu o potvrdení dedičstva alebo o vyporiadaní dedičov sa dedičstvo nadobúda s účinnosťou ku dňu smrti poručiteľa. Ak zanechal poručiteľ viac dedičov, sú až do právoplatného rozhodnutia súdu považovaní za vlastníkov celého majetku patriaceho do dedičstva. Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí alebo majetkových práv patriacich do dedičstva sú oprávnení voči iným osobám spoločne a nerozdielne, ich dedičský podiel

vyjadruje mieru, akou sa na týchto právach a povinnostiach navzájom podieľajú. V konaní, v ktorom o tieto práva a povinnosti ide (ako je tomu i v prípade žaloby o určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiteľovi) majú postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov v zmysle § 91 ods. 2 O. s. p. Záver okresného súdu o nemožnosti vyhovieť žalobe z dôvodu, že účastníkom tohto sporového konania nebola aj druhá závetná dedička S. S. bol preto vecne správny. Pokiaľ ide o zákonných dedičov - synovcov a netere poručiteľky, nakoľko nejde o neopomenuteľných dedičov po poručiteľke a dedenie v pôvodnom konaní prebiehalo výlučne na základe závetu poručiteľky, nie je dôvod, aby boli účastníkom konania aj zákonní dedičia poručiteľky. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v pôvodnom konaní o dedičstve bolo už o dedičstve poručiteľky právoplatne rozhodnuté, pričom toto rozhodnutie je pre určenie okruhu účastníkov záväzné (§ 159 ods. 2 v spojení s § 135 ods. 2 O.s.p.) a súd je povinný z tohto rozhodnutia vychádzať aj pri prejednávaní a rozhodovaní iných vecí. Nakoľko v danej veci účastníkmi konania neboli všetci dedičia ako nerozluční spoločníci, nebolo možné žalobe pre nedostatok vecnej legitímácie vyhovieť, z ktorého dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým žalobu zamietol, vrátane výroku o trovách konania, v zmysle § 219 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 O. s. p.. Úspešným účastníkom odvolacieho konania bol odporca, ktorý si však náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, preto mu súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal odvolací súd hlasovaním v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.